

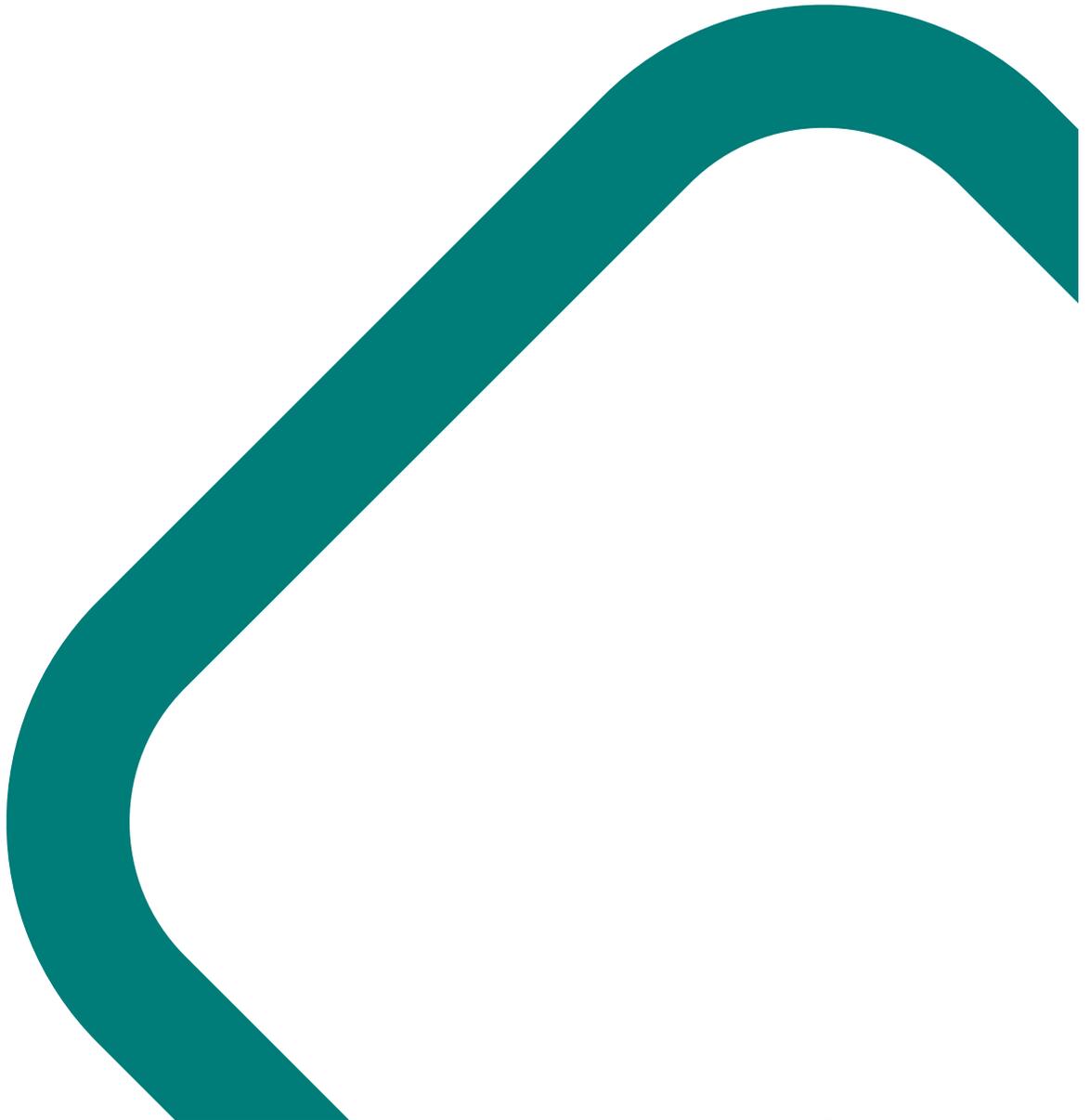

Canada Revenue
Agency

Agence du revenu
du Canada

Takwarí:hon kwahshnié:non ahshié:na nahò:ten enwá:ton!

Kahiatón:nion Wathró:ris 2024

Serihwatsén:ri tóka' í:se' sáwen nahò:ten wathró:ris

Né í:satst ne niión:sha ahshehró:ri ne Canada Revenue Agency (CRA) skátne nahò:ten ratiri'wanóntha ahotitó:kenhse ahónhshete tó: níkon sá:ien ne ahshíé:na. Kí nahò:ten sahró:ris ensaié:nawa'se ahsenáhne ne niión:sha kahiatónhsera iaonsahsatén:niehte.

Ne CRA róntstha owén:na ne Onkwehón:we né tsi kaianerénhsera í:ken ne *Indian Act* aorihwá:ke.

Ne CRA iehontenniétha kahiatónhsera rotí:ien ne kaweiientá:on iehsén:nare tánon óni ne iah tehatí:ken aón:ton ahatiwennahnó:ten, kahiatonhkowá:nen's, e-text, tánon ne MP3. Tóka' íhsehre í:si nónwe naesató:kenhse iaháse ne **canada.ca/cra-multiple-formats** tóka ni' ia'satewenná:ta ne **1-800-959-8281**.

Sésak aiesahshnié:non ne sáwen taxes

Iah thaská:ria'ke tax enhatí:nahne

Tóka' watié:sen tsik ní:kon tsénahs ne tax, ká:ien rontsníé:nons ne tax tsi ratiná:nonks iah thaská:ria'ke enhatí:nahne ne sahiatónhsera. Ne ahserihwatshén:ri tóka' enwá:ton ne iasheiátatse iahá:se ne canada.ca/taxes-help tóka' ní' ia'satewenná:ta ne CRA ne **1-800-959-8281**.

Teietharáhkhwa

Tóka' sésaks aiesahshnié:non ahsenáhne ne níón:sha kahiatónhsera tóka' ní' sá:ien thénon ahserí'wanón:ton, ia'satewenná:ta ne **1-866-837-1531**.

Teletypewriter (TTY) tánon Video Relay Service (Canada VRS) rónstha

Tóka' TTY sátstha né tsi tehsahonhtakwé:kon tóka' ní' wentó:re ahsatá:ti, ia'satewenná:ta ne **1-800-665-0354**.

Tóka' sátstha ne VRS ne thénon ahsenáhne, ia'satewenná:ta ne **1-800-561-6393**.

Tóka' óia ní:ioht éhnsatste aiesahshnié:non ne teietharáhkhwa ne kí' ne CRA raotihiatónhkhwa í:satst tóhsa ne TTY tóka' ní' Canada VRS raotihiatónhkhwa.

Iahátsha í:senahn ne nikahiatonhserésha

Enwá:ton né:ne ken' nikahiatonhserésha enhsá:tste tóka' akwé:kon nahò:ten kahiatón:nion enttiatén:rohwe ne énska iora'wístonte tánon tsi nón:we nihsená:kere.

Kí nahò:ten kahiá:ton tekarihwathé:tha tsi ní:ioht tsi enhsenáhne ne nikahiatonhserésha. Tsi nahò:ten ensathró:ri ne entewanónhton tsi enhonshéte tó: ní:kon ensehshié:na ne ohwísta.

Iorihowá:nen

Tóka' saniá:kon tóka' ní' tehshíá:she, tesenitsá:ron kari'wanóntha aesení:nahne ne tekarihwa'serakwen nikahiatonhserésha tóka' ní' Income Tax tánon nahò:ten enwá:ton ahshíé:na iensehsatén:niehte oh naiá:wen'ne ne CRA ahónhshete akwé:kon tsi ní:kon aó:wen aonsahshíé:na, kho ní' ne seniniá:kon tóka' ní' teseniíáshe iah thénon teiakoio'tén:en. Tóka' ne teseniíáshe iah Canada teié:teron, ia'satewenná:ta kí' ne ahshíé:na nahò:ten enwá:ton ne **1-800-387-1193** tóka' í:sehre í:si' nónwe naesató:kenhse.

Tiotierénhton tsi Nénhshiere – Sathró:ri í:se sarihwa'shón:'a

Tsi nónwe nihsí:teron ne tax thatiniarotáhrhoks ahotí'nikonhraién:ta'ne

Tóka' Newfoundland tánon Labrador, Northwest Territories tóka' ní' Yukon sénakere, teserihwa'será:ko ne 2 níhaton iora'wís:tonte ne nikahiatonhserésha orihwí:io ahsón:ni né:ne kwah tkaié:ri ne tax ronterihwatsterísta entkaié:ri'ne tsi nonwéshon ne sáwen province tóka' ní' territory e'tho nihatiérha tóka' enwá:ton.

Social Insurance Aohiatónhkwa (SIN)

Kari'wanóntha ne SIN ahsenáhne ne nikahiatonhseré:sha ia'satén:niehte. Ne í:si' nónwe naesató:kenhse ne SIN aorihwá:ke tóka' ní' aesahiatonhkwaién:ta'ne iahá:se ne canada.ca/social-insurance-number.

Tóka' í:sehre sénha í:si' nónwe aesató:kenhse oh nénhshiere ahserí'wanón:ton ne SIN, ia'satewenná:ta ne Canada Outreach Support Centre ne **1-877-631-2657**.

Tsi nónwe ienhsathiatonhserá:niehte

Shíá:ton tsi nisathíá:ton ne aontaiésahiá:ton'se. Tánon óni shiá:ton ne sáwen province tóka' ní' territory tsi nónwe nónwa nihsí:teron tóka' iah ne sháka téken tsi nónwe ieniesahiá:ton'se tóka' ní' tsi nónwe nihsí'terontáhkwe ne Tsothorha 31, 2024.

Tekeníhaton tsi Nénhshiere – Tóka' ken saniá:kon

Tseronnitst tsi ka'nerohkware tóka' ken saniá:kon ne Tsothorha 31, 2024. Tóka' wa'tewatté:ni ne 2024, shiá:ton tsi shískare wa'tewatté:ni.

Saniá:kon kéntons sheksténha. Ne khok kéntons tóka' seniniá:kon.

Tehshíáshe ne kéntons teseniíáshe iah teseniíá:kon tánon ará:na énska nahò:ten kahiatón:nion enwá:ton:

- Kí iakón:kwe/rón:kwe ónen ará:na 12 niwenhni'take ieiokontáhkwen sha'teseniíá:she

Saten'nikón:raren

Kí:ken tsi ní:ioht, tiokontáhkwen ne 12 niwenhni'take enwatáhshete tóka' ká:ron ne 90 niwenhni'seráke tetsatekhahshión:nen ne tsi onhétken'ne tsi na'tetsá:tere.

- Kí: iakón:kwe/rón:kwe ne ronwaién:'a tsi rawennakerá:ton tóka' ní' tsatewirá:rakwen.
- Kí: iakón:kwe/rón:kwe ronwaia'ténhawe ne skaksá:ta (tóka' ní' ronwaia'tenhá:wahkwe ohén:ton 19 shahaié:rite) tánon ne khok teshakoká:nere tahonwasnié'ne

Tetsatekhá:shion ne kén:tons iah skátne tesení:teron ne seksténha tóka' ní' né:ne teseniíáshe:nen ne ará:na 90 niwenhni'será:ke.

Saten'nikón:raren

Ne kí' sháka shé:kon saniá:kon tóka' ní' shékon tesení:teron ne teseniíá:she tóka' ní' iah tshieseniíé:ren tsi ákte' na'tesení:teron tóka' nónwa ne róne ákte' nónwe ro/iakoio'ténhseron, ro/iakoteweienstá:non, tóka' ní' ata'karitáhtshera tkarihón:nis, tóka' ní' rahnhó:ton.

Nónen 90 niwenhniserá:ke sha'titsatekáhshion ne tsi iah tha'tesenianeráhse tsi shíhskare enhshiá:ton né:ne tsi shískare ákte náhsatien.

Tóka' enhsenáhne ne nikahiatonhserésha ohén:ton iá:onwe ne 90 niwenhniserá:ke tsi náhe tetisatekhá:shion tánon thó nikahá:wi ne Tsothorkó:wa 31 ónton shiá:ton kí' saniá:kon tóka ni' teshiá:she.

Tóka' ónen shisaná:non ne nikahiatonhserésha, iahetsatahsón:teren wa'titsatekhá:si ne seksténha tóka ni' teseniashé:nen tánon ónen 90 niwenhniserá:ke tsi náhe tetisatekáhshion, tsi tiotenhniseratierénhton ne 90 niwenhniserá:ke tsi shiá:ton. Enwá:ton online nienhén:se tsi tenhsté:ni tsi nitsisanaktó:ten, My Account í:satst tóka ni' sená:nonk tánon í:saténnieht ne Form RC65, Marital Status Change, ne CRA nónwe.

Saten'nikón:raren

Wentá:on enhsenáhne ne skakwatá:kwen iaonsahsaténniehte aonsahatikwatá:ko tóka thénon sari'wanón:ton tóka' iah tesaié:nen né: tsi shékon shisaniá:kon tóka ni' shékon sa'tehshiá:she.

Satehré:on's ne kéntons saniakón:nen tóka ni' tehshiashéneen tánon wahrénheie/waaie:heie.

Tesatekáhshion ne kén:tons kaianerenhsera wáhsatste tsi wa'tesatekhá:si.

Tesatekáhshion ne kén:tons kaianerenhsera wáhsatste tsi wa'tesatekhá:si.

Ahsénhaton tsi Nénhshiere – Ratiksaokón:'a skátne í:se sewén:teron.

Akwé:kon kí:ken í:senahn tóka' ratiksaokón:'a kà:ron ne 19 tehonohseriá:kon skátne ne í:se sewén:teron ne Tsothórha 31, 2024.

Ratiksaokón:'a wentá:on kà:ron na'tenhonohseriá:kon ne tsi ní:ioht tsi kahiá:ton ne nikahiatonhserésha ne iensehsatenniéhte ne enwatohseró:kten.

Ratiksaokón:'a Ronwathiwistá:wih (CSA)

Ne CSA iah thaská:ria'ke ne tax nia'tewenhni:take ronwathikariá'kse ne federal tóka ni' provincial nónwe, ronterihwahtentiá:tha tóka ni' ionterihwaienstáhkwa rotirihwanonhwé:on' ne province tóka ni' territory ne shakoti'nikón:rare ne ratiksaokón:'a, tóka ni' Onkwehón:we ne thonnónhtons (tóka ni' ronterihwahtentiátha Onkwehón:we ronwathianerenhserá:wi ne ronnónha ratikó:ra) iontate'nikón:rare eksá:'a ne kà:ron ne 18 teiakaohseriá:kon tánon Canada íé:nakere.

Kaieríhaton tsi Nénhshiere – Enhsathró:ri tó: níkon tehsatén:tshaahs

Akwé:kon tserón:nits ne ka'nerohkwarón:nion tsi níká:ien wathró:ris ne saten'tshaáhtsera ne 2024 oh naiá:wen'ne ne CRA aón:ton akwé:kon ahónshete tóka thénon enwá:ton aonsahshié:na. Ne thénon iah thaontáhshete

taesaténtsonh, iah tax teká:here tánon ne tax sakariá:kon tsi saio'tén:en teiorihwathéthon kénthon.

Iah tewatáhshetahs tsi saio'tén:en

Tóka' ní:se tehtshén:nare tóka ni' aówen ne ahtshén:narake ne *Indian Act*, nahò:ten ne í:se sáwen, thó í:kare ne saten'tshaáhtsera, iah kí' thénon ne tax thaskaria'ke tóka' tsi kanónhstaton tsí:teron.

Tóka' kí wathró:ris tsi ní:kon tesatentsháahs tseronnits kí' tsi ka'neróhkware ne ken'nikahiatonhserésha.

Tsi ní:kon tesaténtshon ne tsi iesáhnha's ne 2024 iotkáte iah tekari'wanóntha tax ahská:ria'ke tóka' thénon kí:ken nahò:ten kahiatón:nion tsi ní:ioht ne sarihwá:ke.

- Ará:na 90% nahò:ten saio'tén:en tsi kanónhstá:ton wesaió'ten
- Tsi kanónhstá:ton tsi'teróntahkwe tánon ne iáhnha's iah kí' tewatsterísta ka'nón:we iaehsaio'ten
- Tsi kanónhstá:ton tsiteróntahkwe, tóka ni' iáhnha's tsi kanónhstá:ton rén:teron tánon í:si' nón:we ne 50% ne kaio'ténhsera tsi kanónhstá:ton wesaió'ten
- Tsi nahò:ten wesaió'ten né:ne iáhnha's iah tetkahwístenhas tsi roterihwahtentiá:ton ne ahontshennón:nia'te ónkwe ne tiehsén:nare ne *Indian Act* tánon ne iotká:te tsi kanónhstá:ton ié:teron.

Saten'nikón:raren

Ne iáhnha's wentá:on tsi kanónhstá:ton enhaná:kereke tánon rohiatonhserá:ien ne tsi kanónhstá:ton, rotitióhkwaieen énska tóka ni' í:si' nónwe rotí:ien ne kanónhstá:ton tóka ni' Onkwehón:we ronahtentiá:ton ne thénon tánon tóhka nithonatenróhon ne ratítsénhaiens. Ne waterihwahtentiá:ton wentá:on ne khok ne onkwehshón:'a, tsi nihotirihò:ten tóka ni' thénon ahonhtén:tiá'te aontakahwistatíhéntho ne tseia'tátshon íehsén:nare tóka ni' aó:wen ne aiehsenná:rake tsi nonkwá:ti ne *Indian Act*, tánon ne iótkate ne tsi kanónhstá:ton ié:teron.

Ne kí aonhá:'a iotká:te tsi ní:ioht tsi rotiió'tens; nek tsi thénon ne taionténtsha ne tsi kanónhstá:ton wentá:on enkakaenión:hake tóka' ken enwá:ton ne tóhsa tax aieká:rai'ke. Tóka' í:sehre í:si' nónwe naesató:kénhse iahá:se ne [canada.ca/taxes-guidelines-indigenous](https://www.canada.ca/taxes-guidelines-indigenous), tóka ni' ía'satewenná:ta ne CRA ne **1-800-959-8281**.

Saten'nikón:raren

Tóka' kà:ron ne 90% tsi nénhshiere ne tsi kanónhstá:ton tánon ne iáhnha's iah nen'né:e tehó:ien ne tóhsa ahaká:ria'ke ne tax ne tsi nahò:ten ne é:neken kahiatón:nion, ne thénon ne í:se tóhsa ahská:ria'ke tewashé:ton kí' tsi sha'té:kena ne tsi kanónhstá:ton saio'tén:en.

Kí: nahò:ten washé:ton tánon ne teskontié:ren kakariá:kon iah tekáhere ne tax tóka' tsi wahshié:na né: tsi iah teieká:ria'ks tsi rotiió'te tehonténtshaa'hs:

- Canada Pension Plan (CPP) kakó:ra tewatká:was

- Quebec Pension Plan (QPP) kakó:ra tewatká:was
- Tsi ie'nhahtsherakwátha kakó:ra tewatká:was
- Provincial ka'nisténhsera/ká'nihsra rotikariá:kon ne kakó:ra tewatká:was
- lehwistatáhkwas kakó:ra tewatká:was
- Iakotorí:shen tsi iakoió'te kwatóken tsi na'teká:ron iehwistatáhkwas

Óiashon óni ne iah thaié:ren aiakohwistatáhkwen né:ne:

- Tóka' iakotení:hen thénon ne tsi kanonhstá:ton
- Thénon ahsateweiénste aesatká:ria'kse ne *Employment Insurance Act* tóka ni' Canada Kakó:ra waténhna's ahonwatirihón:nien kaio'tenhsera tóka' tsi kanonhstá:ton enhonwatirihón:nien
- Ahonwatihwíston ne ioiá:nere tsi ronateweiénstónhatie, tánon ne ronteweiénstha ronwatihwistá:wis tóka' tho ní:ioht tsi tenhatiia'tó:rehte (tóka' í:sehre í:si' nónwe naesatókenhse iahá:se ne canada.ca/taxes-students tóka ni' ia'sheiátats ne CRA)
- Kwató:ken tsi ní:ioht iotehiarón:on ne kakariáktshera tsi kanonhstá:ton iakoió'tén:en

Í:si' nónwe naesató:kenhse iahá:se ne canada.ca/section87-tax-exemption tóka ni' ia'sheiátats ne CRA.

Teionténtsha ne iah tax thaiéká:ria'ke

Enwá:ton enhshehró:ri kwató:ken tsi ní:kon ne nikahiatonhserésha ne thénon iah tax teká:here.

Tserón:nitst tsi ka'neróhkware ne nikahiatonhseré:sha tóka thénon saié:nen ki kahiatón:nion:

- Ratiká:ria'ks aiesaié:nawa'se
- Tsi ní:kon ne federal tiohtká:wen, tho í:kare ne guaranteed income supplement (GIS)
- Satkaraíkse tsi satsnié:non ne teiotsteríha aorihwá:ke (tsi ní:re ne \$1,000 ne shatiia'tátshon iesahnhá:on) tóka ni' rotio'té:nion ronwatikariá:kse

Tsi sha'té:kena ne iah tesathró:ri tóka ni' tax

Iah tekari'wanóntha ahsathró:ri kwató:ken nahò:ten tánon kakó:ra tiohtká:wen ne iah teió:ien tax, tsi nónwa ní:ioht ne:

- Lottery ahsatkwé:ni iah tewatsterístha tó: ní:kon, tóka iáhnna's tsi wesatkaria'kse, iah ki ne' thaontáshshete, ne thénon ronaterihwahtentiá:ton, kaientáhtshera tóka ni' thénon ióhare aiontkwé:ni tsi náhshiere
- Nahò:ten ne atátá:wi tóka ni' waontóhetste waé:son
- GST/HST tsi ní:ioht tsi iakohwístaién tánon CCB watká:ria'ks, tho í:kare ne testiaté:ren provincial tóka ni' territorial ratiká:ia'ks
- Canada Carbon Thatirákwas (tiotierenhton né:ne awén:ta tsi ní:á:wens, aiako'nikonhrá:reke iakotkariákse)
- Thénon sawhstatáhkwen ne province tóka ni' territory tóka' thénon wahétken nesaiá:tawen tóka ni' tsi sató:ries thénon naá:wen'ne
- Thénon ne insurance wa'kaká:ria'ke ne ónhka eniaié:heie

Saten'nikón:raren

Thénon ne satkariá:kse ne kénthon kahiatón:nion (tsi nónwa ní:ioht ne óhwista iotehiarón:on' tóka' watká:rai'ks tsi nónwe iesá:ien) tax wentá:on enhskaria'ke

Tóka í:sehre í:si' nónwe naesató:kenhse iahá:se ne canada.ca/amounts-not-taxed.

Ne tax enhská:ria'ke

Tserón:nitst tsi ka'neróhkware ne nikahiatonhserésha tóka' nahò:ten wá:ton ne ehtá:ke kahiatón:nion ne testiaté:ren tsi ní:ioht tsi tehsatentshaáhs.

Ne tesaténtshon iah té:kare tsi nón:we kahia:ton "iah tax teió:ien" tóka ni' "tesaténtshon iah tax thásren" é:neken kahia:ton tax ne í:ken.

Ne khok kí:ken enhsathró:ri né:ne tax ió:ien tsi satkaria'kse, shiáton ne nikahiatonhserésha (tóhsa ne iah tax teió:ien tsi satkariá:kse é:neken kahia:ton):

- Saio'tén:en tsi satkariá:kse
- Iah teiakoió'te ratiká:ria'ks
- Tiakaonkwe'tá:ion iehwistatáhkwas (iah tho té:kare ne GIS thononkwe'tá:on raoná:wen)
- Canada tóka ni' Quebec Pension Plan ietáhkwas (í:kare ne iah tshieieia'taié:ri ietáhkwas)
- Óiashon ietáhkwas tánon ne ónen ronatorí:shen tsi rotio'te ronnetáhkwas
- Ohwísta watehiá:rons

Akwé:kon í:senahn ne Tax tánon Benefit Return tsi ní:ioht ne nikahiatonhserésha ne ahseri'wanón:ton tsi ní:kon sarí:waién ahshié:na tóka' ákte' nitiawé:non ne iah tho tékare ne é:neken kahiatón:nion tóka ni' ne akwé:kon tkaró:ron ne tax í:kare tsi satkariá:kse, sénha wé:so tsi ní:ioht tsi kahia:ton tsi nónwe wá:ton "sarí:waién" ne tiotierénhton iora'wéstonte ne nikahiatonhserésha.

Tóka' í:sehre í:si' nónwe naesató:kenhse ne oiáshon thénon aontahatirá:ko tsi ní:ioht tsi swistatáhkwas tánon ne oiáshon ne aón:ton ahshié:na, iahá:se ne canada.ca/taxes-deductions.

Thatirá:kwas tsi tsénahs ne iah tax tesakariá:kon

Ne kahiatón:nion nahò:ten thatirá:kwas enwá:ton tenkaté:ni tsi ní:kon stáhkwas, iahá:se ne canada.ca/taxes-deductions.

Wískhaton tsi Nénhshiere – Satatshén:naren tánon kontén:ron kahiatonhsera'shón:'a

Satatshén:naren ne iensehsatén:niehte nikahiatonhserésha tánon teshé:nerenk tóka' sá:ien óia kahiatonhsera'shón:'a, tsi nónwa ní:ioht ne:

- T4 slips (tsi nónwa ní:ioht ne T4, T4A, T4A(OAS), T4E, T4A(P))
- T5 slips (T5 tánon T5007)